

## Sensorveiledning for STV1010 – Høsten 2025

Du finner en oversikt over emnet og pensumliste her:

<https://www.uio.no/studier/emner/sv/statsvitenskap/STV1010/h25/index.html>

Eksamen besto av en fire timers skoleeksamen, uten andre hjelpemidler enn en ordbok, med 50 flervalgoppgaver og én langsvarsoppgave. Det gis én samlet karakter der langsvardelen teller mest. Emnet bruker karakterskala fra A til F, der A er beste karakter og F er stryk. Studentene kunne skrive på norsk, et annet skandinavisk språk eller engelsk. Dette var informasjonen studentene fikk:

### **STV1010 - Politisk analyse 1: Forskningsdesign og kvalitative metoder høsten 2025**

- Skoleeksamen
- 11. desember kl. 09:00 (4 timer)

#### **Om eksamen**

- Eksamen består av to deler.
- Første seksjon er flervalgsspørsmål, i andre seksjon er det langsvarsoppgave hvor du må besvare alle spørsmål.
- Flervalgsdelen er beregnet til å ta ca. én time, mens resten av tiden er tiltenkt langsvardelen. Det er mulig å gå fram og tilbake mellom delene hvis det er behov for det. I vurderingen vil langsvardelen telle mest, men det gis ikke formelle delkarakterer og karakteren på eksamensbesvarelsen fastsettes etter en helhetsvurdering.
- Eksamensoppgaven er på norsk. Du kan besvare eksamenen på norsk, svensk, dansk eller engelsk.

#### **Innsyn i egen eksamensbesvarelse**

Flersvalgs spørsmålene på eksamen skal kunne gjenbrukes, og vil derfor ikke bli tilgjengelige i etterkant av eksamen. Dersom du ønsker innsyn i langsvarsoppgaven, kan du få en kopi av denne ved å sende en e-post fra din UiO-epost til SV-info.

#### **Hjelpemidler**

Ordbok som er levert og kontrollert i forkant av eksamen.

### **Del 1: Flervalg**

Denne delen av eksamen besto av 50 flervalgsoppgaver med tre svaralternativer hver. Studentene hadde dermed i gjennomsnitt ett minutt per spørsmål og 10 minutter ekstra til å navigere og kontrollere.

Spørsmålene dekker et bredt spekter av temaer og er hentet fra alle deler av pensum. De tester kunnskap, forståelse og anvendelse.

Spørsmålene kom i tilfeldig rekkefølge – både spørsmålene og svaralternativene.

Det gis like mange poeng (1) for alle spørsmål. For noen av oppgavene er det flere enn ett riktig svar, og man må ha begge riktig for å få full pott (1/2 poeng for hver). Det gis ikke minuspoeng ved gale svar.

### **Veiledning**

Flervalgsoppgavene rettes automatisk og det oppgis en poengsum. Det skal ikke settes formell delkarakter, men følgende terskelverdier er benyttet ved å doble poengsummen studenten har fått i Inspira:

- 88 - 100 poeng A
- 77 - 87 poeng B
- 58 - 76 poeng C
- 46 - 57 poeng D
- 40 - 45 poeng E
- 0 - 39 poeng F

Uansett vil ikke det eksakte scoren være utslagsgivende: Det er langsvaroppgaven som teller mest dersom nivået er ulikt, og dere skal foreta en helhetsvurdering av eksamensbesvarelsen. Når det er sagt, må dere gjerne vise til andel riktige svar/poengsum på flervalg ved eventuell begrunnelse av karakter.

## Del 2: Langsvar

Oppgaveteksten var som følger:

### Del 2 Langvarsoppgave

Du skal svare på alle spørsmålene.

Nedenfor følger en beskrivelse av et forskningsprosjekt. Les teksten nøye og svar på spørsmålene.

En komparativ casestudie har undersøkt hvordan høyre-radikale partier påvirker etablerte sentrumspartier i Skandinavia mellom 1990 og 2020. Datamaterialet består av partiprogrammer, intervjuer og mediedekning. Studien viser at etablerte sentrumspartier tilpasser seg – og i noen tilfeller overtar – høyre-radikale partiers politikk. Forfatterne konkluderer med at intern splittelse i etablerte sentrumspartier (målt ved offentlig uenighet blant folkevalgte representanter) øker sannsynligheten for slik tilpasning. Når et sentrumsparti fremstår som internt samstemt, er press fra høyre-radikale partier ikke tilstrekkelig til å endre posisjon. Ved sterk intern uenighet kan partiledelsen gi etter for press fra grupper som er misfornøyd med gjeldende partipolitikk og sympatisk innstilt til høyre-radikale standpunkt.

For å undersøke nærmere hvordan intern partikonflikt påvirker etablerte partiers tilpasning av sin egen politikk til høyre-radikale utfordrere planlegger forskerne å utvide studien. De ønsker å utvide analysen av interne partikonflikter ved å gjennomføre feltarbeid i Norge, nærmere bestemt ved å observere partikonferanser og delta i lukkede politiske arbeidsgrupper over en periode på seks måneder.

#### Spørsmål 1

Diskuter praktiske hindringer for tilgang til dette datamaterialet og etiske dilemma knyttet til bruk av feltarbeid for å studere intern partikonflikt.

Forskerne benytter nå flere ulike typer data:

- intervju med partiledere
- analyse av partiprogram
- mediedekning
- feltarbeid

#### Spørsmål 2

Redegjør for hvordan de ulike datatypene kan bidra til å belyse hypotesen og hva fordelene ved triangulering av ulike typer data er. På hvilken måte påvirker det validiteten til studien?

Forfatterne bestemmer seg for å gjennomføre en helt ny studie for å teste hovedhypotesen om at intern partikonflikt påvirker hvorvidt etablerte partier tilpasser sin egen politikk til høyre-radikale utfordrere.

#### Spørsmål 3

Hvilket forskningsdesign ville du valgt dersom du skulle gjennomføre en studie som skal teste årsakssammenhengen mellom intern partikonflikt i etablerte partier og tilpasning til høyre-radikale standpunkt?

## Veiledning

Målet med langsvardelen er å teste kunnskap, forståelse, anvendelse og analytiske ferdigheter. Alle tre spørsmål skal vektes likt.

*Det første spørsmålet dreier seg om feltarbeid og forskningsetikk.*

Det er ikke nødvendig at studentene gir en eksplisitt definisjon av hva feltarbeid er, men det er forventet at de viser forståelse for hva som kjennetegner denne formen for datainnsamling: direkte

observasjon og deltakelse. I forelesning har vi vektlagt at feltarbeid innebærer å studere politiske aktører, prosesser og institusjoner i deres «naturlige omgivelser», noe som gjør det spesielt egnet for å undersøke sensitive og komplekse tema. Langvarig tilstedeværelse og observasjon i felt gir grunnlag for detaljrike beskrivelser og kan gi en mer presis forståelse av hva aktørene faktisk tenker og gjør. Når det gjelder praktiske utfordringer dreier det seg om tilgang, tillit, ressurser (tid og økonomi). Andre aspekter som har vært diskutert er observasjonseffekt (at folk endrer atferd når de vet de blir observert, at forskeren risikerer å miste sin nøytralitet over tid. Særlig gode besvarer vil også peke på hvordan dette kan introdusere skjevheter i datamaterialet. Gitt at studentene ikke har substanskunnskap om det konkrete temaet for oppgaven, kan det ikke forventes at studentene kobler en slik drøfting til partidynamikk. Når det gjelder spørsmålet om forskningsetikk har vi i forelesning vektlagt et sett med grunnprinsipper: informert samtykke, konfidensialitet og respekt for deltakerne. Særlig informert samtykke kan være krevende i deltakende observasjon, i tillegg til å opprettholde konfidensialitet.

Enkelte studenter kan ha oppfattet det første spørsmålet dithen at de skulle diskutere praktiske hindringer for tilgang til alle de opprinnelige delene av datamaterialet i den tenkte studien (partiprogram, intervju, mediedekning), i tillegg til feltarbeid. For studenter som har tolket spørsmålet på denne måten, skal det ikke trekke ned.

*Det andre spørsmål ber studentene redegjøre for hvordan de ulike datatypene som er del av studien kan bidra til å belyse hypotesen og hva fordelene ved triangulering av ulike typer data er. De bes også om å svare på hvordan triangulering påvirker validiteten til studien.*

Temaet datainnsamling har vært en betydelig del av emnet og diskusjonen av intern og ekstern validitet har vært et gjennomgående. Mange studenter kommer nok til å diskutere fordelene ved bruke de ulike datatypene. På forelesning er det lagt vekt på at intervjuer er egnet til å få innsikt i saksopplysninger, men særlig intervjuobjektene erfaringer, oppfatninger og subjektive vurderinger, i tillegg til prosesser, relasjoner og uformelle normer og praksiser. Partiprogram (et eksempel på tekstdata) er en kilde til informasjon om standpunkt, men også motivasjoner og legitimering. Mediedata derimot kan bidra til å bekrefte/avkrefte informasjon fra intervjuer, for eksempel om interne partikonflikter. Studentene bør kunne nevne hva triangulering betyr, dvs å bruke ulike metoder og/eller datakilder, men det viktigste er at de reflekterer rundt hvordan triangulering innebærer å sammenligne informasjon på tvers av metoder og/eller kilder. Denne fremgangsmåten bidrar til å øke validiteten til funnene, dersom de peker i samme retning på tvers av metoder og/eller kilder. Særlig gode besvarer vil komme inn på ulike former for validitet og at triangulering styrker intern validitet – at måten vi trekker slutninger på basert på data er overbevisende.

*Det siste spørsmålet er: Hvilket forskningsdesign ville du valgt dersom du skulle gjennomføre en studie som skal teste årsakssammenhengen mellom intern partikonflikt i etablerte partier og tilpasning til høyre-radikale standpunkt?*

Forskningsdesign har vært fokus på flere forelesninger, og er tema for kapittel 6 i pensumboka Halperin & Heath (2020). Det er ikke avgjørende at studentene gjør rede for hva forskningsdesign er, men forskjellen mellom forskningsdesign og forskningsmetode bør fremkomme i besvarelsen. Med andre ord at forskningsdesign er en overordnet strategi, mens metoden refererer til hvordan man går frem for å analysere datamaterialet. Forskningsdesignet er en strategi for hvordan man kan undersøke/teste hypotesene på en systematisk og overbevisende måte. Dette vil innebære valg av relevante og nødvendige data, hvordan data skal innhentes og analytiske metoder.

Fokus på forelesninger og i pensum har vært hovedtyper av kvalitative forskningsdesign: enkeltcase-studier (single case studies) og komparative casestudier. Prosesssporing som analytisk metode har vært brukt som eksempel på en mulig tilnærming til årsaksforklaringer innenfor rammen av en enkeltcase-studie (selv om det også er mulig å bruke prosesssporing i komparative casestudier). I det tentative

prosjektet kan for eksempel en enkeltcase studie legge til rette for en detaljert studie for å få en bedre forståelse av hvordan intern partikonflikt kan føre til at etablerte partier nærmer seg høyre-radikale standpunkter. Prosesssporing vil være egnet for å studere årsakssammenhengen i detalj. En komparativ studie med et mindre antall case vil være et annet alternativ. Her vil det kunne være relevant å diskutere hvordan casevalg påvirker muligheten for å isolere effekten av de uavhengige variablene man er interessert i å undersøke (for eksempel gjennom most similar – og most different design).

Alle ovennevnte tilnærminger kan med andre ord være egnet, men vil også innebære avveininger av for eksempel intern og ekstern validitet, eller mellom teoritesting og teorigenererende design. Særlig gode studenter evner å synliggjøre kompleksiteten i slik avveininger, og hvordan valg av design påvirker hvilke slutninger som kan trekkes.

Gitt at studentene ikke har substanskunnskap om det konkrete temaet for det tentative prosjektet i oppgaven, kan det ikke forventes at de diskuterer konkrete caser. Tilsvarende gjelder ulike former for komparative design (most similar – og most different systems design). Gode besvarelser vil likevel kunne diskutere problemer knyttet til for eksempel utvalgsskjevhet og strategier for å unngå dette.

Noen studenter vil kanskje velge å fokusere på ett forskningsdesign og så diskutere fordeler og ulemper opp mot alternative design, mens andre vil sammenligne flere typer design. Hovedsaken er at de diskuterer hvordan et gitt design er egnet til å undersøke/teste årsakssammenhenger. Spørsmålet om valg av forskningsdesign er krevende, studentene kan trekke på store deler av pensum, og det er potensielt mye å diskutere. Besvarelsene bør vurderes med åpenhet for ulike tilnærminger og ikke alle aspekter må dekkes for at en besvarelse skal betraktes som god. Studenter som ikke bare beskriver, men også drøfter fordeler og ulemper ved valg av design bør premieres.

Langsvardelen skal være basert på følgende evalueringskriterier (forankret i de generelle retningslinjene for karaktergivning ved ISV, UiO):

- Kriterium 1: I hvilken grad kandidaten generelt demonstrerer en overordnet, allmenn forståelse av sentrale temaer og materiale som gjelder forskningsdesign og kvalitative metoder.
- Kriterium 2: Grad av presisjon og forståelse vedr. sentrale elementene i forskningsdesign og -metoder som etterspørres i oppgaven: generelt type design, variabler, datatyper, kilder og innsamlingsmetoder og utvalgsstrategi. Vi ber ikke om eksplisitte definisjoner, men definisjoner kan gjerne anvendes når hensiktsmessig.
- Kriterium 3: I hvilken grad de ovennevnte elementene i forskningsdesign, data og metoder ble effektivt anvendt i sammenheng med det konkrete forskningsprosjektet langvarsoppgaven handler om. Grad av relevans og presisjon i svarene.
- Kriterium 4: I hvilken grad innholdet i oppgaven er konsistent og eksplisitt forankret i kursmaterieell (pensum osv.).
- Kriterium 5: Generell kvalitet på akademisk skriving: presisjonsnivå, klarhet, argumentasjon og struktur.

Det settes som nevnt én samlet karakter på hele besvarelsen etter en helhetsvurdering der langsvaret teller mest ved sprik i nivå.

En jevnt god besvarelse inneholder de viktigste elementene i alle ledd. Kandidaten behersker pensum godt. Begreper, teorier og empirisk kunnskap anvendes sikkert og selvstendig ved drøfting av den konkrete studien. Besvarelsen er tydelig forankret i pensum.

De som får de beste karakterene utmerker seg gjerne med en gjennomgående mer fyldig og presis besvarelse, med detaljert metodekunnskap, meget god forståelse i anvendelsen og selvstendighet. De kjennetegnes gjerne også av en systematisk og ryddig fremstilling. Se <https://www.uio.no/studier/eksamen/karakterer/fagspesifikk-karakterbeskrivelse/sv-isv.html> for generelle karakterbeskrivelser fra A til F